

ŁÓDŹ

CENA NUMERU

20 gr.

Cena prenumeraty  
w Łodzi

Mies. z dod. ilustr. 5 zł  
Dla robotników 4 zł  
Odnosz. do domu 30 gr.  
Z dostawą poczt. 6 zł  
Poza Łodzią egz. 57 gr.

Należność pocztowa  
opłacona ryczałtem

XXV rok  
Istnienia.

Redakcja i Administr.

w ŁODZI.

Al. Kościuszki 41

TELEFON 100-28

Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmuje od 5—6

Art. listów anonimowych  
nie umieszcza się.

1931 r.

Numer dzisiejszy składa się z 8 stron

# ROZWÓJ

Czwartek, 30-go kwietnia

№ 117

## Cieężka sytuacja międzynarodowa

PARYŻ. 29.4. — Dziennik „La Joumee Industrielle” organ wielkiego przemysłu radzi swym czytelnikom, aby całą swą uwagę skierowali na kwestję polityki zagranicznej, nie zaś polityki wewnętrznej. Nie należy zapominać, że autor artykułu, dep. Gignoux, że zaledwie 3 tygodnie dzieli nas od tego historycznego zdarzenia jakim będzie najbliższa majowa sesja Ligi Narodów.

Genewa powinna tym razem złożyć dowody swej użyteczności, siły i skuteczności. Projekt utworzenia Mitteleuropy stanowi próbę tego rodzaju, że pod żadnym pozorem nie można dopuścić do jego realizacji ani teraz ani za lat 10, czy 15, albowiem godzi on bezpośrednio w obecny status quo Europy oraz w traktały międzynarodowe, które statut ten ustaliły. Jeżeli więc instytucja genewska nie będzie mogła przeszkodzić wprowadzeniu w czyn tej próby dowiedzie tem samem swej bezsilności, a zarazem konieczności uciekania się do innych środków dla utrwalenia pokoju i porządku w Europie. W Berlinie doskonale zdają sobie z tego

sprewę. Próbują tam swych sił jeżeli zamierzona operacja uda się. Niemcy będą mogły chętnie się z tego że stały się mecerstwem, będącym w stanie dyktować swą woję zgro-

dzonej Europie. Poczują one wówczas, że mają ręce wolne dla przedsięwzięcia innych rzeczy, które w sposób bardziej jeszcze bezpośredni gościć będą w Francję.

## Wenecja nad Dźwiną

Połowa Druji wraz z rynkiem, synagoga i cerkwiami i wszystkimi urzędami znajduje się pod wodą. Ponieważ co najmniej 90 proc. budynków wykonanych jest z drzewa więc napór wody oderwał je od fundamentów.

Poszczególne domy chyla się pod naporem fal i zmieniają swe miejsce, a że dotychczas nie popłynęły na Bałtyk, to należy zawdzięczać przywiązaniu domów stalowymi linami do drzew. Miejsca słupów telegraficznych oznaczone są jedynie zielonymi izolatorami



Kolejka, która stanowi jedynie połączenie z Drują (drogi są obecnie nie do przebycia) dojeżdża na kilometr przed miastem. Dalej tor ginie w wodzie, która na moście dosięgła nie tylko jezdnii, ale nawet zalała szyny na wysokość 140 centymetrów.

Dwa drewniane mosty kołowe zostały zerwane. Pomosty ich pływają po powierzchni wody.

W starej synagodze, szczytującej się mistrzowsko rzeźbionym ołtarzem z przed 486 lat, stoi woda na wysokości 4 metrów. Z największym trudem uratowano stamtąd wśród jęków ludności żydowskiej 170 tom 3.000 ksiąg religijnych zabranych z sobą falą.

W chwili obecnej mieszkańcy Brasławia składający się w przeważnej części z rzemieślników i drobnych rolników mają do zwalczania dwie zmyły: tyfus i przybór wody.

Trzy razy dźwigano na noszach chorych na dur plamisty i przenoszono do wyżej położonych miejsc. Obecnie jedyny lekarz drujski ma pod swoją opieką 50 chorych. Zanotowano już rzereg wypadków śmiertelnych.

Jedna ze wsi pod Drują została całkowicie izolowana.

Najbardziej jednak niepokoi mieszkańców fakt że woda wciąż jeszcze przybiera!

W Leonpolu widziano chałupę z trzema osobami wraz z dziećmi. Woda porwała ich widocznie tak jak stali w najmniej oczekiwanym momencie. Chałupa po przepłynięciu 12 kilometrów dzielących Leonpol od Druji zmieniła się na kilka belek wśród których nie było już widać ludzi. Utonęli Łotysze mają specjalny sposób ratunku. Prosto podjeżdżają na motorówce do płynącego domostwa czy większych drzew oblewają je naftą i podpalają.

Chodzi im o to żeby płynące po Dźwinie objekty nie nadwyreżyły zagrożonego mostu pod Dynaburgiem.

Policja i straż pożarna z trudem dawały sobie radę ze zbiedzonym tłumem.

Szkody wyrządzone przez powódź są olbrzymie. W jednym tylko miejscu woda zabrala 15.000 metrów sześciennych papierówki powodując stratę dla przedsiębiorcy w wysokości 40.000 dolarów.

## Walki na Maderze

LONDYN, 29.4. — Według doniesień z Medery artylerja powstanców ostrzeliwała wczoraj, utrzymująca blokadę wyspy kanonierkę „Ibo” Kanonierka odpowiedziała również ogniem artyleryjskim i zmusiła powstanców do opuszczenia stanowisk.

Eskaadra aeroplanów wzbiła się nad wyspę i obrzuciła bombami mieszącą się na fali Jana Chrzciciela pod Funchalem radio stację powstanców i zmusiła ją do milczenia. Wszystkie hydroplany, mimo, iż były ostrzelane przez powstanców powróciły całe do Porto Santo, gdzie znajduje się główny punkt obserwacyjny wojsk rządowych.

W Funchalu twierdzą że atak wojsk rządowych nastąpił bez 24-godzinnej uprzedzenia

nia jak to zostało ułożone między rządem portugalskim a przedstawicielami obcych państw. Trzy międzynarodowe hotele w Funchalu uznane zostały za eksterytorjalne.

Dzisiaj po południu spodziewany jest generalny atak wojsk rządowych na Funchal.

Z Lizbony nadchodzą wiadomości o krwawym stłumieniu w dniu wczorajszym demonstracji antyrządowej studentów. Gdy pochód studentów nie rozproszył się na wezwanie policji policjanci oddali do studentów kilka salw. 15 studentów odniosło rany, 60 aresztowano. Podobne zaburzenia miały miejsce w Oporto i Braga.

# Pierwszy maj w Niemczech

Pogoroczne demonstracje pierwszomajowe w Berlinie zapowiadają się bardzo burzliwie. Jak zwykle największą ruchliwość wykazuje niemiecka partja socjalistyczna która już od szeregu dni uprawia niesłychanie miętą agitację zapomocą ulotek i w prasie. Z drugiej strony trzeba przyznać, że rząd Brüninga dostarczył komunistom znakomitego materiału agitacyjnego w postaci przeprowadzenia w drodze urzędowej zniżki zarobków robotniczych, podwyższenia cel agrarnych, wra stającej drożyzny środków żywności i artykułów pierwszego potrzeby, zmniejszenie zasiłków dla bezrobotnych itp.

To są mniej więcej hasła, jakimi komuni-

ści mobilizują swych członków i sympatyków do demonstracji ulicznej w dniu 1 maja. Przygotowania policyjne przybrały daleko idące rozmiary. Od jutra cała policja berlińska jest skoszarowana i znajduje się w stanie ostrego pogotowia. Mówią również o zarządzeniu pogotowia wojskowego przez komendanta miasta Berlina.

Podobne wiadomości nadechdzą również z innych miast szczególnie z ośrodków przemysłowych i portowych i zdaje się coraz bardziej widocznym, że w uroczystościach pierwszomajowych komuniści będą grali pierwszą rolę, spychając socjalistów do roli podrzędnej.

## Ruina miast polskich

### 76 milionów złotych naglących długów

Na konferencji komitetu wykonawczego zarządu Związku Miast Polskich z posłami i senatorami samorządowcami w sprawie poprawy finansów miejskich oprócz przyjęcia ogólnej tezy, iż należy jak najrychlej ustalić plan postępowania, który mógłby doprowadzić do zlikwidowania krótkoterminowych zobowiązań miast i wykończenia rozpoczętych inwestycji, omówiono konkretne sposoby, prowadzące do tego celu.

Podług obliczeń biura Z. M. P. na ogół na liczbę przeszło 600 miast, 238 miast, które nadesłały dane, potrzebują na spłatę krótkoterminowych zobowiązań, w związku z inwestycjami, 44 miliony zł. i na wykończenie rozpoczętych inwestycji 32 miliony zł., co czyni łącznie 76.000.000 zł. Podług danych z r. 1930-31, krótkoterminowe zadłużenie w bankach stanowiło 23 milj. zł., zaś zadłużenie wekslowe w stosunku do przedsiębiorstw, dostawców i innych osób prywatnych — 20

milj. zł. Krótkoterminowe zadłużenie poszczególnych miast w stosunku do ich budżetów zwyczajnych jest tak wysokie, iż większość miast niema możliwości spłacenia zobowiązań ze swych budżetów.

Z wyjaśnień, złożonych na powyższej konferencji wynika, że min. skarbu nie będzie mogło zasilić komunalnego funduszu pożyczkowego - zapomogowego. Natomiast wiceprezes B. G. Krajowego gen. Maciszewski oświadczył, że Bank ma dość możliwości udzielenia związkom komunalnym krótkoterminowego kredytu, który udzielany jest jednak b. ostrożnie.

Podczas debaty wysunięto m. in. tezę, która została przyjęta przez obecnych o konieczności ograniczenia inwestycji miejskich i o niedopuszczalności podejmowania przez poszczególne miasta nowych inwestycji aż do zlikwidowania niedoborów budżetowych.

—o—o—o—

## Krupp czy Schneider?

„Robotnik” (nr. 152) podaje charakterystyczny dialog, jaki się rozegrał na plenum Sejmu między ministrem Kühnem i pos. Zarembo. Słowa ministra świadczą, jakie niebezpieczne możliwości kryje w sobie oddanie koncesji na budowę linii Śląsk — Gdynia. Dialog jest podany ściśle wedle stenografa sejmowego:

Min. Kühn: Zawieramy umowę nie z firmą Schneider, ale ze spółką Fracusko — Polska, w której w 7/1 bierzemy udział my, a w 8/15 Schneider bierze tylko 1/6 bierze 500 akcji na 8.000.

Pos. Zarembo (z ławy poselskiej): Kto bierze resztę?

Min. Kühn: Konwersyjne banki francuskie i ci co kupują.

Pos. Zarembo: Czy będzie sprzedaż dewolna?

Min. Kühn: Emisja będzie. Kto się zapisze, kto się zgłosi, to kupi.

Pos. Zarembo: Choćby Krupp?

Min. Kühn: Nie wiem.

Oto wyszła na jaw jeszcze jedna z ukrytych tajemnic umowy koncesyjnej na budowę kolei C. Śląsk — Gdynia. Dalsze też ujrzę światło dzienne — jak swego czasu ujrzęły w sprawozdaniach Najwyższej Izby Kontroli tajemnice rozmaitych funduszy dyspozycyjnych. Oliwa na wierzch wypływa — choćby ją zatopić w beczce na dnie morza — jak to sanacje zrobiła, topiąc nieprzyjemne zagadki umowy w pośpiesznym załatwieniu przez Sejm i Senat.

## MINISTER GŁODU

W dniu wczorajszym toczyły się ponownie obrady gabinetu niemieckiego w Berlinie nad nowym programem podwyżki cel rolniczych, przedstawionych przez ministra wyżywienia Schielego. Równocześnie niemiecki związek przemysłowców wystąpił z ostrym sprzeciwem przeciw podrożeniu środków żywności i w memorjałe wręczonym rządowi Rzeszy zwraca uwagę na psychologiczne zaniepokojenie jakie musi ogarnąć całą ludność. Obawiają się, iż opozycja przeciw temu planowi wyłodzenia nabierze rozmiarów olbrzymiego masowego protestu. Również związek przemysłowców Rzeszy zwraca uwagę na ponowne zagrożenie polityki handlowo-traktatowej, albowiem dotknięte podwyżką cel państwa, zastosują niechybnie środki odwetowe w stosunku do niemieckich fabry-

katów przemysłowych.

Istotnie żądania ministra Schielego są niesłychane i tak żąda on podwyższenia cła na groch z 15 na 20 marek za 100 kg. podczas gdy przed wojną stawka ta wynosiła 1,50 mk. Dalej na inne owoce strączkowe podwyższa cło o 100 proc., mianowicie z 4 na 8 marek, a świnie — co specjalnie interesuje rolnictwo polskie od 27 na 50 marek, na masło — co również jest przedmiotem eksportu polskiego — z 50 na 100 marek.

Nie należy się zatem dziwić, iż wobec tak daleko idących podwyżek cel ochronnych dla rolnictwa niemieckiego konsumenci berlińscy zostaną wydana na łup zdzierstwa i formalnego wyłodzenia ze strony niemieszkańców w swej pożądaności junkrów.



### Ostrzeżenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM” „Migreno-Nervosin” należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gąseckiego, znanych od lat 30. Przy zakupie proszków z „Kogutkiem”, „Migreno-Nervosin” zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uparczywie polecane proszki ludzaco do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy



Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK” „MIGRENO-NERVOSIN” w formie tabletki. Opakowanie po 20 tabletek w pudełku. Cena! zł. 50 gr. — Żądać tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin” w oryginalnym opakowaniu Gąseckiego.

## GIEŁDY.

Warszawa 29-go kwietnia  
Waluty: Dolar U. S. A. 8,91

Dewizy: Kopenhaga	238,83
Londyn	43,37 1/2
Newy Jork	8,912
Newy Jork (tabel)	8,92
Paryż	34,86
Praga	26,41
Szwajcaria	171,83
Stokholm	239,13
Włochy	46,72

Obroty większe. Tendencja dla dewiz europejskich słabsza — z wyjątkiem Szwajcarii. Urzędowy kurs dolara wyższy. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych. — 8,90 i pół Rubel złoty 4,75 W obrotach prywatnych rubel srebrny 1,50, 100 kopiejek biletu srebrnego 0,72 Gram czystego złota 5,9244

Papiery procentowe:

3 proc. poz. budowlana	45,35
4 proc. poz. inwestycyjna	— 88,50
5 proc. konwersyjna	— 48,75
6 proc. poz. dolarowa	— 73,25 (w proc.)
10 proc. poz. kolejowa	— 105,00 (w proc.)
8 proc. L. Z. Banku gosp. krajow.	— 94,00
8 proc. oblig. Banku gosp. krajow.	— 94,00
7 proc. L. Z. Banku gosp. kraj.	— 83,25 (w o/o)
7 proc. oblig. Banku gosp. kraj.	83,25 (w %)
8 proc. L. Z. Banku rolnego	— 94,00
7 proc. L. Z. Banku rol.	— 83,25 (w proc.)
8 proc. L. Z. bud. Banku gosp. kraj	93,00 (w o/o)
8 proc. L. Z. Tow. kred. przem. pol	83,00
4 1/2 proc. L. Z. ziemskie	— 52,25
4 1/2 proc. L. Z. Warszawy	— 53,75
5 proc. L. Z. Warszawy	— 58,25
8 proc. L. Z. Warszawy	— 73,25
8 proc. L. Z. Łodzi	67,90
8 proc. L. Z. Częstochowy	63,50
8 proc. L. Z. Piotrkowa	63,50
10 proc. L. Z. Radomia	76,16

Akcje:

Bank Polski	126,50
Warsz. Tow. fabr. cukru	28,25
Lilpep	21,00

Dla pożyczek pożyczek państwowych i listów zastawnych tendencja niejednolita. Obroty ubiegłymi minimalne.



# Spóźnione żale

Najaktualniejszą kwestją — wiszącą, jak groźna lawina nad całym naszym życiem — jest rozpaczliwe przesilenie gospodarcze, które, pomimo syrenich głosów, płynących z łamów prasy w liberji — niemal z godziny na godzinę zyskuje na sile i na ostrości.

Najgorszym bodaj objawem w tej ogólnopolskiej katastrofie jest to, że bardzo mało osób zdaje sobie sprawę z grozy sytuacji. Ciemne tłumy, egzystują jakoś od jednej wzmocnionej z kropelkami do drugiej większej zakrapianej. Że tam jeden, drugi padnie na ulicy z głodu — mas to nie wzrusza — bezrobotni i tak tyle tego produkują, en masse, i en detaille — a jedna noc zwróci Polsce dziesięćkrotnie to, co straciła za dnia.

Rząd, jak rząd — wynalazł sobie tajemnicze określenie na ten głód, nędzę i ludzkie nieszczęście. — „Selekcja!”

Według tej pocieszającej teorii — ten, kto nie może istnieć musi upaść, kto umiera z głodu — to najwidoczniej nie ma co jeść i powinien umrzeć, albowiem, odbywa się Sanacja, selekcja, uzdrowienie

Nie wiemy, czy wszyscy zgadzają się na ten pogląd. Mamy zwłaszcza poważne wątpliwości, co do tych, których podnosi się ostatecznych z głodu na ulicy i karetkami pogotowia przewozi się do zbiorni miejskiej — po to, aby znowu wypuścić na ulicę..

Nam dziś stanowczo nie wystarcza już zagraniczne słowo „selekcja” i powoływanie się na Pana Boga — który stara się wszystko robić według recepty Rybarskiego i Dmowskiego — dzisiaj zastanawiamy się rzeczowo i poważnie, a może przyjdzie chwila, kiedy będziemy... w możliwości zażądać rachunku.

Od błogosławionych czasów min. Czechowicza 1927—1928 roku, który był podoficerem kasowym wobec jednego z kolegów, a bezlitosnymi nożycami, wobec stada baranów, cierpiącego na manję wielkości i mniającego się być narodem idiotów, upłynęło już prawie 4 lata.

Wówczas budżet państwowy wynosił za ledwie 2 miliardy, ale ten ci to sławny mąż i obersekwestратор, potrafił wypompować ze społeczeństwa o 770 milionów zł. więcej.

Kiedy tak dobrze poszło w roku 1928/29 podniesiono budżet do sumy 2 miliardów 560 milionów, a wypilowano ze społeczeństwa jeszcze o 448 milionów więcej.

Wobec tego w roku 1929/30, zwiększono jeszcze bardziej budżet do 2 miliardów 955 milionów, a osiągnięto jeszcze o 76 milionów więcej.

W roku 1930/31, mimo wyraźnych objawów katastrofy, preliminowano już 3 miliardy 38 milionów — i zamknięto go 53 milionowym deficytem, a znakomity reformator Dewey — radził, aby dla ratowania finansów państwa, nasze panie nosiły dessous z perkalu

Sprzedawano podatnikom wszystko, co wpadło pod rękę sekwestratora: maszyny, fortepiany, rondo, stolki, garderobę, świeczniki, szafy i komody i w okresie rabunkowej gospodarki 1929—1930 wyciśnięto bez litości z kraju 1228 milionów! Pieniądże te roztrwoniono według recepty pp. ministrów Starzyńskiego i Moraczewskiego, który był zdania, że za oszczędzanie tych pieniędzy „powinien się każdy dostać pod płot”

Kupowano więc na prawo, na lewo „Ze

glugę polską”, „Transantiantyckie linje”, fabryki samochodów, fabryki maszyn do pisania. Nacjonalizowano — co wpadło pod rękę — dzisiaj — obcina się pensje urzędnikom.

I jak z tych cyfr — wyżej przytoczonych wynika, wbrew powierzchownym twierdzeniom ogółu poszkodowanych urzędników, nie jest winien temu, że obniża pensje — bo je **OBNIŻYC MUSI** — ale winien jest temu, że swoją nieobliczalną gospodarką doprowadził kraj do takiej ruiny, iż innego wyjścia niema

Dlatego też wszelkie konferencje, delegacje, interpretacje i inne kombinacje p.p. urzędników — jako oparte na zupełnie błędnych przesłankach, są skazane zgóry na niepowodzenie.

## DALSZY ETAP SANACJI RZECZYPOSPOLITEJ

Obniżka płac urzędniczych z dniem 1 maja staje się faktem, zmniejszając w ten sposób możliwości płatnicze szerokich sfer pracowniczych..

Niemniej ci „okrojoni” pracownicy jeść przecież i jakoś egzystować muszą, a dla wielu z nich zwłaszcza, jeśli chodzi o urzędników niższych, zaprowadzenie dalszych oszczędności w skurczonym i tak już do ostatecznych granic budżecie domowym, jest prosto fantasmagorją.

Zdawałoby się tedy, że równocześnie z obniżeniem pensji powinna iść fala obniżek cen artykułów koniecznej potrzeby.

A tymczasem co się dzieje?... Ceny węgla ani drgnęły. Dobrze, że teraz idzie ku latu, więc zapotrzebowanie na węgiel zmniejszyło się, ale co będzie w zimie?..

Cukier, tak ważny środek odżywczy, pozostał w dawnej cenie 1zł. 60 gr. za kile-

gram..

Wtedy, kiedy pp. ministrowie Moraczewski, Starzyński et consortes wyrzucali pieniądze przez okno — wtedy należało protestować. Wtedy trzeba było, iść z opozycją i do magać się kontroli nad wydatkami, zdrowej i oszczędnej gospodarki — a nie bezmyślnymi wrzaskami „Niech żyje!” i głosowaniem, dawać zgóry placet rządowi do wszelkich nieobliczalnych posunięć.

Dzisiaj zapóźno — moi panowie, zapóźno.

Jedna rzecz, co wam pozostała, to wystać jeszcze kilka milionów pocztówek do Belwederu z podziękowaniem, że niżka ograniczyła się tylko do 15 procent.

AS.

Mąka, chleb, kasza, stanowią podstawą odżywiania ludności ubogiej, zdrożały znacznie, a piekarze domagają się nawet dalszej podwyżki chleba..

Zdrożały także kartofle. W detalicznej sprzedaży płacono niedawno 15 groszy za kilogram, obecnie zaś kilogram kosztuje 17 groszy.

O młodych jarzynach lub owocach przeciętny śmiertelnik z pensją obcięta o 15 procentów nawet marzyć nie może.

Tak samo kupy konfekcyjni i szewcy utrzymują wysoki stosunkowo poziom cen..

— Potaniał kawior i obniżyły się ceny krawatów.. — pociesza rząd.

Ale żywić się „tanim” kawiozem i ubierać tylko w sam krawat to chyba niepodobna..

—o—o—o—

## Exposé p. Benesza o unji celnej

Exposé ministra Benesza stwierdza przede wszystkim, że tak rządy: czeskosłowacki, francuski, polski, oraz obu państw małej Ententy jednakowo się zapatrują na projekt unji. Rządy te konstatują, że projekt ten targa niektóre postanowienia traktatów pokojowych wersalskiego i w St. Germain oraz protokółu genewskiego z r. 1922. Rząd francuski zgadza się na projekt rządu angielskiego, aby to całe zagadnienie zostało przedłożone do rozpatrzenia Lidze Narodów, lub też Trybunałowi Międzynarodowemu w Hadze.

Min. Benesz mówi, że nie zgadza się z tezą min. Curtiusa, jakoby zawarcie unji celnej nie wkraczało w dziedzinę faktów politycznych, lecz wręcz przeciwnie, uważa, że w dzisiejszej Europie każda współpraca gospodarcza na większą skalę jest jednocześnie wydarzeniem politycznym. Pod względem gospodarczym jest, według Benesza, projektowana unja typowym przykładem związków jakich zawierać się nie powinno.

Dalej zaznacza minister Benesz, że choć sam podkreślał już niejednokrotnie konieczność współpracy gospodarczej Austrii z Czechami i innymi państwami sukcesyjnymi, to wiedział zawsze, że zawarcie jakiegokolwiek ściślejszego związku w tym celu jest niemożliwe.

Z punktu widzenia gospodarczego, projekt unji celnej nietylko, że nie stanie się początkiem współpracy ogólnoeuropejskiej, ale nawet zacznie wojnę gospodarczą pomiędzy Anglią, Rosją, Zachodnią Europą, nową „Mit-

teleuropa”, i także Stanami Zjednoczonymi A. P.

Przyczyny polityczne, dla których Czechosłowacja nie przystąpi do unji, są następujące:

Przystępując do unji, Czechosłowacja w ciągu paru lat byłaby tak związana gospodarczo z Wiedniem i Berlinem, że utraciłaby także całą swą niezawisłość polityczną. Poza tem Czechosłowacja uważa, że odpowiada jej jedynie akcja inspirowana przez interes ogólnoeuropejski i prowadzona w duchu Ligi Narodów, a taka akcja projektowana nie jest.

Następnie min. Benesz, przechodzi do zagadnienia ogólnoeuropejskiego kryzysu ekonomicznego, główny nacisk kładąc na problem kryzysu rolniczego. Min. Benesz uważa, że kryzys ten da się rozwiązać jedynie przez ustanowienie ogólnoeuropejskiego planu w duchu genewskim, któryby mógł być przyjęty przez wszystkie państwa zainteresowane.

Najbardziej charakterystycznymi momentami exposé jest wyraźny apel do Węgier o współpracę i zbliżenie oraz podkreślenie konieczności niemiecko-francuskiej ugody w interesie pokoju, co mu jednak nie przeszkadza — według wyrażenia prasy niemieckiej — grzać Niemcom — Francją!

**Nieście pomoc  
najbiedniejszym**

# Koniec świata

W roku 1932 świat otrzyma nowe oko którym wreszcie będzie mógł wejrzeć w rzeczy nieznanne dotąd, tajemnicze absorbujące go od wielu wieków istnienia. To oko — to gigantyczny teleskop, nad budową którego pracowali najwybitniejsi chemicy i fizycy w ciągu ostatnich lat bezskutecznie, a który dopiero w ostatnich miesiącach dzięki zastosowaniu specjalnych maszyn, będzie mógł zostać wykonany.

Największy z dotychczasowych teleskopów, ustawiony na górze Wilsona w Arizonie (Stany Zjednoczone) posiada diameter lustra wielkości dwa i pół metra. Jest to teleskop potężny, mimo to nie udało się przy jego pomocy dokładnie zbadać planety, na której według przypuszczeń uczonych istnieje życie organiczne. Nowy teleskop będzie posiadał lustro o wielkości diametralnej 5 i pół metra. O ile uda się odlać olbrzymią soczewkę, całkowicie prawidłowo, tajemnica życia na księżycu Marsie i innych blisko ziemi położonych planetach zostanie całkowicie wyjaśniona.

To do czego dąży świat cywilizowany od szeregu lat, zostanie osiągnięte w roku 1932. By uzmysłowić sobie tę genialną, zdobywcę techniki, która spowoduje rozwiązanie tak bardzo ważnych zagadnień wystarczy przytoczyć, że moc teleskopu będzie tak wielka iż rozpoznać będzie można przy jego pomocy światło zwykłej świecy stearynowej z odległości 6 tys. kilometrów. Zrozumiałą jest więc rzeczą że będzie można z całą pewnością stwierdzić, czy istnieje życie organiczne na planetach, czy kanały na księżycu które dotąd zdołano zauważyć są tylko naturalne mi przekrojami zewnętrznej skorupy księżyca czy też dokonane zostały za pomocą rak ludzkich, a raczej istot inteligentnych przypominających do pewnego stopnia istoty ziemskie. Będzie można ustalić stopień ich inteligencji, stopień ich rozwoju i skenstatować czy gen już ludzki jest największy na świecie, czy też istnieją gdzieś w międzyplanetarnej przestrzeni istoty doskonalsze.

Oto zagadnienia które zostaną może rozwiązane za pomocą nowego „oka świata” które zacznie pono działać za 14 miesięcy. Jakże to posiada znaczenie dla ludzkości i jakże w związku z tem powstaną perspektywy tego wyjaśniania nie trzeba. Nadmienić tylko warto, że dotychczas do wszelkich prób lotów międzyplanetarnych odnoszono się z największym niedowierzaniem. Rozbijało się to wszystko także o brak potrzebnych kapitałów których nikt nie chciał ryzykować obawiając się, iż planety nasze nie posiadają tlenowej atmosfery, która umożliwiłaby przeprowadzenie nie doniesłego doświadczenia. Gdy teleskop zacznie działać i pozwoli zajrzeć w nieznanne dotąd tajniki przestrzeni planetarnej sprawa komunikacji z planetami oprze się na zgola innych może realniejszych podstawach.

Nowy teleskop budzi jeszcze inne nadzieje świata naukowego — ma on rozwiązać nie zwyczajne tajemnicze zjawisko, które jest przedmiotem badań prof. Einsteina i jak dotąd ze stałe nierozwiązane.

Wybitni uczeni ostatnich czasów stwierdzili bezspornie, że kula ziemską maleje. W jaki sposób to się dzieje, jakie wypływają stąd wnioski? Prof. Einstein, który pracował nad tem zagadnieniem przez szereg miesięcy dorzucił do rezultatów niezmiernie sensacyjnych. Stwierdził mianowicie, że wskutek wirowego obrotu ziemi doskoła osi odrywają się od niej raz po raz pewne jej części tworząc nowe skupienia niewidocznych planet w przestrzeni międzyplanetarnej.

Oczywiście rozwiązanie tego zagadnienia polega tylko na matematycznych wyliczeniach współczesnego geniusza jakim jest prof. Einstein. Teleskop pozwoli stwierdzić to z całą pewnością a wówczas dojdziemy do niezwykłych rezultatów — będzie można ustalić, nie tylko jak długo istnieje ziemia, ale też jak długo będzie istniała i kiedy nastąpi koniec świata. Gdyż koniec ten, według teorii prof. Einsteina nastąpi właśnie w ten a nie w inny

sposób. Części ziemi odrywać się będą coraz to większymi kawałkami. Niepojęte trzęsienia ziemi które nawiedziły w ostatnim roku świat a raczej większość krajów są właśnie skutkiem tego ruchu wirowego ziemi, który powoduje odrywanie się części stałych od skorupy ziemskiej, a tem samem niszczy tę skorupę i czyni ją wrażliwą na działanie sił wewnętrznych wulkanicznych.

Według teorii Einsteina trzęsienia ziemi powtarzać się będą w coraz częstszych odstępach czasu. Trudno przypuścić by ten koniec świata nastąpił bardzo wcześnie, za ży-

cia naszego, naszych synów, wnuków czy prawników

Ale że nastąpić może bardzo szybko, to zdaniem prof. Einsteina nie ulega wątpliwości. Do tego zaś czasu coraz częściej ludzkość cierpieć będzie wskutek wstrząsów podziemnych rozdzierających skorupę ziemi.

Dokładne rozwiązanie zagadnienia nastąpi w chwili zmontowania gigantycznego teleskopu który będzie prawdziwym „okiem” pozwalającym zgłębić wielkie tajemnice wszechświata.

—01-0-10—

## Olbrzym w czerwonych powrozach.



Rosja dzisiejsze liczy 160 milionów ludności. Z tej masy ani nie 1% należy do komunistów. Ale dzięki swej żelaznej i krwawej organizacji, ta znikoma mniejszość rządzi Rosją i terroryzuje całe państwo. Ten stosunek komunistów do sto razy większej a mimo to uciemnionej liczby ludności w Rosji ilustruje doskonale powyższe rycina z pism amerykańskich.

## Hodowla „mamek”

Bolszewicy w walce z rodziną, będącą podstawą społecznego porządku rzeczy w krajach „zgniłej, burżuazyjnej cywilizacji”, sięgają do środków coraz radykalniejszych. Wyjawszy z pod wpływów rodziców wychowanie dziecka, obecnie postanowili dosłownie oderwać je od matczynej piersi i oddać w ręce domów wychowawczych.

Od tego zaś był już tylko jeden krok do fabrycznego produkowania macierzyńskiego mleka, potrzebnego dla niemowląt wychowywanych w tych domach.

I rzeczywiście zorganizowane zostały „farmy mamek”, produkujące ludzkie mleko i dostarczające go do sowieckich publicznych domów wychowawczych dla niemowląt.

Do „farm” skierowane są kobiety zbadałe i zakwalifikowane przez dozór sanitarny ponieważ jednak kobiety pozwalające eksploatować się, są dobrze wynagradzane, zdarzają się najrozmaitsze nadużycia i przekupstwa przy angażowaniu „dojnych mamek”.

Trzy razy dziennie mamki zbierają się w wielkiej sali, gdzie są równocześnie „dojone”.

Każda z nich posiada osobną „książkę udoju”, w której zapisywana jest codziennie ilość wydojonego mleka, w zależności od czego pozostaje miesięczne wynagrodzenie. Kobiety lepiej „dojne” są lepiej płatne od posiadających mniej mleka. Są mamki które „produkują” dziennie do 1 i pół litra mleka i zarabiają w ten sposób do 200 rb. miesięcznie. Mleko z każdego „udoju” zlewane jest do wielkich balonów i przechowywane w lodowni, skąd codziennie wysyła się je do domów wychowawczych, nadwyżka zaś sprzedawana jest prywatnym odbiorcom, za spec-

## Wystawa „myszy

Londyn zdobywa coraz to większą sławę jako miasto wystawowe. Włosi, Flamandczycy i Persowie wystawiali w Londynie. Przed rokiem pokazywano najpiękniejsze kury z całej Europy a obecnie urządziły sobie spotkanie wszystkie myszy z całej Anglii. Zjechały się a raczej zwieziono je do St. Albans przedmieścia Londynu. Znawcy twierdzą, że wspaniałe okazy niektóre dochodzą do ceny 4 tys. zł. Stanowią chlubę angielskich hodowców myszy którzy przy pomocy zaprzyjaźnionych hodowców zwłaszcza Japończyków doszli do tak wspaniałych rezultatów. Dotąd chwalą się siedemdziesięciu odmianami myszy które wystawiają w St. Albans.

Przyjmowane na wystawę myszy tylko szlachetnego rodu. Podobnie jak na wystawie rolniczej przechodzili myszy przez ręce wytrawnych ekspertów, którzy wydawali wpiersąd czy myszy mają odpowiednie długie ogony kształt uszu, mierność łapek kolor i gładkość skóry. Nawet szerokość czaszki wchodziła w grę przy wydawaniu opinii o... klasycznych kształtach mysich.

Publiczność jest pełna zapału i zachwytu dla wystawy. Gazety liżące się z tem wyśłały specjalnych sprawozdawców którzy z całą powagą traktują mało dotychczas znany temat. „Są myszy — pisze sprawozdawca „Morningpost” — które przybrały zblazowane manierysty wystawianych kotów i psów”

Widać że są jeszcze w świecie tacy, co to nie mają innych smartwien. A możeby im zafiarować nasze polskie myszy, zdrowe, płodne wcale nie zblazowane, tylko że dziś może trochę chude.

—01-0-10—



## PISARZE I PIENIĄDZE

W „Przeglądzie Literackim” znajdujemy ciekawe uwagi na temat handlu w literaturze. Anonimowy autor tych uwag pisze między innymi co następuje:

Doskonali pisarz francuski Rosny aine rzucił niedawno garść interesujących refleksyj na temat handlu w literaturze.

Nie od wczoraj handel panuje w literaturze — pisze on — lecz ani Corneille, ani Racine a mniej jeszcze La Fontaine, Rousseau, Lamartine, Musset, nie starali się aby za wszelką cenę zdobyć pieniądze.

Romantycy nie troszczyli się o jutro. Ci dziwacy cyganie i utracjusze debiutowali jak wielkie dzieci, rozmiłowane w swej sztuce. Powodzenie popychało ich do rozrzutności, do szaleństw, do długów i stąd wylaniało się ich wielkie zapotrzebowanie pieniędzy. I dla tego Dumas począł rozciągać swe romansy bez miary, dlatego Sue tworzy bez końca. George Sand pisze bez wyczerpania, a Lamartine sprzedaje swoje książki na piątko. Ale nie była to chciwość złota była to raczej pogarda dla pieniędzy, wyrzucanych przez okno.

I dopiero w epoce naturalizmu spostrzeżono się nową formę kupczenia literaturą.

Według Rosny'ego tę nową pokupną gałąź literatury, stworzył mimowoli Zola, który poruszał w sposób otwarty i szczerzy sprawy seksualne. A kiedy publiczność zareagowała na to wrażliwie, natychmiast poczęto tworzyć bezustanku literaturę pornograficzną.

Zwłaszcza epoka powojenna wpłynęła na rozwój pornografii. Tworzą ją zarówno mężczyźni jak i kobiety, jak i młode dziewczyny.

W dzisiejszych czasach romans pornograficzny kryminalny i sensacyjny, teatr wraz ze wszystkimi sztukami zdobywają sobie powodzenie u publiczności żądnej wrażeń. Czyż widzieliśmy kiedy tyle rozwiązości w obrazach, afiszach i fotografiach? Czy widzieliśmy tyle książek wypchniętych w ciągu trzech, sześciu, dziewięciu miesięcy jak artykuły apteczne? Sztuka omamiania publiczności robi nadzwyczajne postępy. Każdy dom wydawniczy ma obecnie swe biuro, gdzie literaci szukają najwłaściwszych sposobów do połaskotania kieszeni czytelnika. Nie trzeba jednak wierzyć w całkowitą naiwność czytelników. Zdają oni sobie dobrze sprawę z istoty tej roboty lecz pozwalają nabierać się tak samo jak na reklamowane maści, eliksiry i kremy. W ich pojęciu pisarz dla którego ponosi się tak wielkie koszty reklamy, nie może być małoważny i taka jest również opinia księgarń, które ofiarowują swoim odbiorcom książki otrąbione.

Ci pisarze dla których wydawca nic nie robi znikają po kilku dniach z witryn wystawowych i giną w powodzi rzeczy pominiętych. Tak więc reklama jest warunkiem istnienia powiększa się nicomal z dniem każdym i powiększać się będzie, albowiem odpowiada współczesnemu postępowi.

Pomimo wszystko, jakby cudem pojawiają się od czasu do czasu książki godne naszej przychylności i naszego podziwu. Jedne z nich zdobywają znaczne powodzenie inne nie stety giną w ciemnościach.

## WIERNY PIES

Pod stacją Płudy pociąg osobowy prowadzony przez maszynistę Kieleca przejechał na śmierć nieznanego mężczyznę.

Przy denacie żadnych dowodów nie znaleziono, wobec czego powiatowy urząd śledczy wydelegował na miejsce daktylekopsa w mniemaniu, że zdjęcie palców zabitego pozwoli ustalić jego tożsamość.

Należy nadmienić że twarz denata była zupełnie zmiażdżona przez koła i rysów jej rozpoznać nie było można.

Przybyli na miejsce przedstawiciele urzędu śledczego zwrócili uwagę na małego czarnego kundla który nie odstępował od zwłok. Odpędzony wracał i siedział przy zwłokach wciąż a trwało to niemal dobie, którą pies spędził bez żadnego pożywienia.

## Obraza czy nie?

Komisja nietykalności poselskiej sejmiku czeskiego zajmowała się wnioskiem pewnego obywatela, który domagał się wydania sądom jednego z posłów, zaskarżonego o obrazę. Komisja wniosek odrzuciła, doszedłszy po zbadaniu sprawy do wniosku, że odnośny poseł danego obywatela nie obraził.

Zajrzyjmy do aktów tej ciekawej sprawy:

Na jednym z wieców sprawozdawczych poseł X, który jest z zawodu nauczycielem omawiał znaczenie układu odszkodowawczego dla Czechosłowacji. Nauczycielowi-posłowi przeszkadzał niezwykle złośliwie jeden z obecnych na sali komunistów. Wreszcie mówca stracił cierpliwość i zawołał „Milcz Pan nareszcie. Niech Pan sobie każe zwrócić pieniądze za szkołę, bo Pan nic nie rozumie”. Komunistą nie był jednak w ciemie bity, bo oświadczył odrazu: „Pan poseł zapomniał że

byłem jego uczniem”. Osadzony w ten sposób poseł w pierwszej chwili zapomniał języka, wreszcie odciął się jednak ku ogólnej wośności: „Prawda, zapomniałem, że wśród uczniów miałem kilku osłów”.

Komisja stanęła — jak stwierdziliśmy już poprzednio — na stanowisku że poseł nie przekroczył ram parlamentarnej krytyki.

Wypadek ten przypomina nam inny, który miał miejsce w pewnym sądzie. W rozprawie o obrazę cześci stanął sąd ten na stanowisku, że nazywanie kogoś „gadulą” nie może uchodzić za obrazę. Po ogłoszeniu wyroku za pytał oskarżyciel, którego skargę oddalono. „A jeśli się do gaduły powie: Panie Sędzio — czy to jest obraza?” — Ależ skąd? — odpowiada sędzia — „No to dowidzenia. Panie Sędzio” — oświadczył pokrzywdzony powód i opuścił salę sądową.

## Dolegliwości bogacza i biedaka.



Ameryka cierpi na nadmiar kapitału, dla którego niema odpowiedniej w kraju kasy. W Europie byłaby lokata, ale niema kapitału. Wskutek tego obie te części świata cierpią na wprost odmienne choroby. Amerykę pieniądz rozpieca, Europę nęka anemja pieniądza. „Dziennik Chicagowski” sytuację tę zobrazował w powyższej, bardzo dowcipnie ujętej rycinie

## Warjat albo prowokator

Czytamy w „Kurjerze Poznańskim”, że od pewnego czasu rozsyła się anonimowe odezwy z podpisem „sprzysiężonych konfederatów”. Odezwy wzywają w jaskrawych słowach do walki z rządem w Warszawie do „krwawej kapieli”, do utworzenia własnego

rządu w Poznaniu, czy zgola „triumwiratu”, składającego się z Dmowskiego, Hallera, Korfantego i tp.

Odezwy zapowiadają wybuch powstania na 3 maja. U dołu figuruje apel „Niezłomnie przedrukować w dziesiątkach egzemplarzy i rozesać do wszystkich miejscowości całej Polski jeszcze przed terminem aby wszyscy byli przygotowani do walnej rozprawy”.

Odezwy mają wyraźnie charakter prowokacyjny. Na lep tych prowokacji, wzorowanych na moskiewskich metodach, nikt wziąć się nie pozwoli.

Możeby tak powołane czynniki zajęły się tą sprawą i zbadały czyje to ciemne ręce rozsyłają te podejrzane ulotki?

Wojciech Rzewko, który dał poprzedniego gościa a siebie jednego z kolegów i następnie odprowadził go na stację Płudy i w drodze powrotnej do Henrykowa wpadł pod pociąg i poniósł śmierć na miejscu.

Rodzina Rzewki sądziła że pojechał on z kolegą do Warszawy wobec czego żadnych poszukiwań nie wyczyniała.

Reklama to potęga

## KRONIKA

KALENDARZYK

Czwartek 30 kwietnia — Anieli Wd.

—:0:0—

## Kronika policyjna

## Trup noworodka

W dniu wczorajszym nad ranem, robotnicy zdrażający do pracy, znaleźli w rowie przy zbiegu ulic Miljonowej i Tatrzańskiej zawiniątko, po rozpakowaniu którego stwierdzili, że znajdują się w niej zwłoki noworodka płci żeńskiej.

O odkryciu swem powiadomili policję która wdrożyła dochodzenie i ustaliła, że noworodek został aduszony, na co wskazują ślady na szyji, poczem owinięto go w szmaty i perzucano w polu.

Zwłoki noworodka przewieziono do prosekterjum, zaś za wyrodną matką wdrożyła policja dochodzenie. (a)

## Nieposzanowanie rasy koguta

P. Benois Jerzy zamieszkały przy ulicy Przedzalanianej 4, jest zapalonym amatorem hodowli drobiu, przyczem w kurniku swym utrzymuje jedynie wybitnie rasowe sztuki skrzydlatej rzeszy.

Wieczorem dnia 27 listopada ub. r. Benois przy wieczornym przeglądzie spostrzegł brak jednego z najbardziej cennych kogutów rasowych, którego nie odnalazł w zakamarkach podwórza. Wobec tego udał się do komisariatu i zgłosił zameldowanie. Przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że kogut znikł w garażu lokatorki tegoż domu Magielnickiej Bronisławy, która nie zważając na rasowe urodzenie kogutka, przeznaczyła go najzwyczajniej na rosół, który był smaczny z racji tłuszcza koguciego.

Sąd Grodzki w Łodzi w dniu wczorajszym po rozpoznaniu sprawy skazał Magielnicką Bronisławę na 1 miesiąc więzienia (a)

## Pisać mogą — płacić muszą

Ostatniemi czasy poszczególne urzędy skarbowe zarówno w Łodzi jak i okręgu, za pośrednictwem organów wymiarowych dokonały wymiar podatku przemysłowego od obrotu za rok 1930, jednocześnie wezwali płatników do uiszczenia różnicy, powyższego podatku i dokonaniem wpłatami zaliczek. Wobec tego, że poszczególne komisje wymiarowe dokonały w roku bież. wymiaru podatku w znacznie wyższych stawkach niż w latach poprzednich, urzędy skarbowe zaważone są wprost odwołaniami płatników.

Jednocześnie rozpoczęły interwencje w poszczególnych Urzędach skarbowych i Izbie Skarbowej przedstawiciele różnych organizacji kupieckich, które wskazują na fakt iż w roku 1930 konjunktura była niezbyt pomyślna i obroty w stosunku do roku 1929 znacznie zmalały, a mimo to komisje wymiarowe ustaliły obroty przedsiębiorstw za rok 1930 o 50 do 150 proc. wyższe niż w roku 1929.

Ponieważ interwencje na terenie Łodzi nie odnosiły żadnego skutku, przeto w dniu wczorajszym organizacje kupieckie wydelegowały swych przedstawicieli do Warszawy, gdzie interwenjowali w Min. Skarbu oraz przedstawiciele poszczególnych klubów poselskich.

W Ministerstwie Skarbu złożony został obszerny memoriał, w którym stary kupiecki pressa władze skarbowe o wydanie zarządzeń w sprawie wymiaru podatku przemysłowego ustalenia obrotu, odrzucił system stosowany

## SAMOBOJSTWO ŁODZKIEGO PRZEMYSŁOWCA

## Niepowodzenie i zły stan materialny przyczyną śmierci

Przy ulicy Miodzianej 22 zamieszkiwał 45 letni Tomaszewski Stanisław, właściciel fabryki trykotaży.

Tomaszewski w ostatnich czasach wskutek złej konjunktury, znalazł się w tarapatkach finansowych, odwiedzany był przez wierzycieli jak również przez sekwestratorów co tak ujmnie wpłynęło nań, że popadł w depresję moralną i nosił się od dłuższego czasu z zamiarem samobójstwa. W dniu wczorajszym w godzinach porannych, gdy jeszcze domownicy pogrążeni byli we śnie rozległ się nagle strzał, a oczom przybyłych na odgłos strzału ukazał się straszny

widok.

Oto na podłodze w kałuży krwi z przestrzeloną skronią leżał Tomaszewski trzymając w ręku dymiący rewolwer.

Natychmiast zaalarmowano pogotowie ratunkowe lekarz którego po nalożeniu opatrunku przewiózł desprata w stanie agniji do szpitala miejskiego św. Józefa gdzie jednak przed dokonaniem operacji w 10 minut po przewiezieniu Tomaszewski zmarł nie odzyskując przytomności.

Zwłoki denata przewieziono do prosekterjum miejskiego. (a)

—:0:0—

## Wreszcie energiczne wystąpienie Strajk taksówek

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Właścicieli Samochodów Zarobkowych w Łodzi, poświęcone omówieniu sprawy wystąpień przeciw nadmiernemu opodatkowaniu samochodów, w związku z wprowadzeniem w życie ustawy o Funduszu Drogowym.

W pierwszym rzędzie delegacja Stowarzyszenia, która bawiła na zjeździe w Warszawie złożyła sprawozdania o poczynionych na terenie Warszawy krokach, poczem ostatecznie ustalono, że Stowarzyszenia solidary-

zując się ze stanowiskiem centralnych władz organizacji, wstrzyma się z wystąpieniami do czasu rozpatrzenia złożonego memoriału przez Min. Robót Publicznych.

Ze sprawozdania złożonego przez delegację wynika, że zjazd ogólnopolski związków właścicieli samochodów zarobkowych, postanowił zwrócić się do Min. Rob. Publ. o nowelizację ustawy o funduszu drogowym, przyczem w razie nieuwzględnienia wysuniętych postulatów postanowił wstrzymać kursowanie samochodów. (a)

## NIZKI STAN ZATRUDNIENIA ROBOTNIKÓW

Na podstawie danych Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim, stan uruchomienia w okresie od 13 do 19 kwietnia rb. w firmach zrzeszonych w tym związku, przedstawiał się następująco:

W przemyśle bawełnianym w tygodniu tym pracowało ogólnie w 39 fabrykach 46188 robotników z czego na terenie Łodzi w 31 fabrykach 31044 robotników.

Z liczby zatrudnionych na terenie Łodzi pracowało przez pełne 6 dni 15475 robotników, w 23 fabrykach, przez 5 dni 7344 robotników w 4 fabrykach, przez 4 dni 8086 robotników w 1 fabryce, przez 3 dni 139 robotników w 1 fabryce.

W porównaniu z zakładami za miejscowo-

przez władze wymiarowe na terenie Łodzi, przyczynia się tylko do opóźnienia wpływów do kas skarbowych, zwiększa pracę urzędów skarbowych przez masowe składanie odwołań, a w wypadku zrealizowania go w całości zniszczy kupiectwo łódzkie, która nie w stanie jest wytrzymać i tak już wielkich ciężarów podatkowych. (a)

## Teatr i sztuka

TEATR MIEJSKI.

Dziś czwartek i sobota wieczór sensacyjna nowość Bułhakowa, „Biała Gwardja”.

W sobotę o g. 4 po poł. raz jeszcze po cenach zniżonych kapitałny „Rewizor” M. Gogola.

TEATR KAMERALNY.

Dziś, czwartek i piątek oraz w sobotę dwa razy o godz. 5 po poł. i 9 wiecz. bawić będzie publiczność niezrównany Michał Znicz w arcyzabawnej komedji Franka „Interes z Ameryką”.

TEATR POPULARNY.

Dziś czwartek i sobota ostatnie powtórzenie wyborczego melodramatu T. Warchałowskiego, „Dziewcze z fabryki”

wem przemyśle łódzki pracował doskonale, gdyż zamiejscowe fabryki zatrudniały w 3 fabrykach przez 6 dni 2791 rob. 1—5 dni 2269 rob. 2 fabryki przez 4 dni 6192 rob. i 2 fabryki przez 3 dni 3892 robotników.

W przemyśle wełnianym na terenie Łodzi zatrudnionych było przez 6 dni w 9 fabrykach 4738 rob., przez 5 dni w 1 fabryce 565 rob., przez 4 dni w 2 fabrykach 1282 robotników i przez 3 dni w 1 fabryce 153 rob. Łącznie w tym okresie w przemyśle wełnianym na terenie Łodzi zatrudnionych było 6728 robotników w 16 fabrykach.

Ogółem w przemyśle bawełnianym i wełnianym w fabrykach firm zrzeszonych w Zw. Przem. Włókienniczego w Państwie Polskim w okresie od 13 do 19 kwietnia r. b. zatrudnionych było w 67 fabrykach 61041 robotników, z czego na terenie Łodzi w 47 fabrykach 37772 robotników i na terenie innych miejscowości w 20 fabrykach 23269 robot.

Stan zatrudnienia w porównaniu z tygodniem poprzednim wzrósł o 5402 rob., przyczem w przemyśle bawełnianym liczba rob. z 41136 wzrosła do 46188, czyli o 5052, zaś w przemyśle wełnianym z 14503 do 14853, czyli o 350 robotników. (a)

## Idylla gospodarsko-lokatorska

W dniu wczorajszym na posesji przy ulicy Stefana 14, miała się odbyć eksmisja rodziny Strzyżkowskich.

Gdy po dokonaniu czynności władze odjechały, na podwórzu domu wynikła kłótnia pomiędzy wyeksmitowanymi 56-letnim Józefem Strzyżkowskim, z zawodu ślusarzem, synami jego 18 letnim Dionizym i 19 letnim Mironem, a 64 letnią Matyldą Dąbowską, właścicielką domu i 23 letnim Leonem Daszkowskim.

Kłótnia zamieniła się w krwawą bójkę w czasie której Daszkowski będący w stanie pijanym zaczął operować nożem. W wyniku bójki, zlikwidowanej przez policję wszyscy wyżej wymienieni, odnieśli rany tłuczone i kłute głowy, ramion twarzy i pleców.



# MUNDURKI letnie

do Gimnazjum Idzikowskiego

oraz do wszystkich innych szkół

po cenach reklamowych poleca

**M. Migdał Łódź, Gdańska 59 tel. 108-30**

## Reformacie pigułki Zakonnik

znane od 1602 roku

Regulują żołądek, chronią od reumatyzmu, cierpienia wątroby, nadmiernej otyłości, artrytyzmu, uderzeń krwi do głowy, usmierzają hemoroidy, czyszczą krew i przy skłonnościach do obstrukcji są najlepszym środkiem przeczyszczającym. Użycie 1 do 3 pigulek na dobę. Cena pudełka zł. 1,35 wyrobu

KARCZEWSKI TUSZYŃSKI  
Warszawa Trębacka 4

Zadać w apt i skład. z „Zakonnikiem”



1-szy dźwiękowy  
Kino-Teatr w Łodzi

## SPLENDID

Narutowicza 20

Początek o g. 4,15 Aparatura  
dźwiękowa: Western Electric

Dziś i dni następnych

Najnowsza para kochanków filmowych  
pełni temperamentu i elegancji

Miłość incognito  
**Liljana Harvey i Henry Garat**

w uroczej dźwiękowej operetce filmowej wytwórni „UFA” p. t.

## Z Rozkazu Księżniczki

Najweselejsze przygody miłosne zakochanej księżniczki Matrymonialne kłopoty ministra dworu. Nadzwyczajny detektyw „Pipac” prześladowany przez niepowodzenia. — Wspaniała dawno niewidziana imponująca rozmachem wystawa — Jutro i pojutrze od 12 do 3-ej ceny m. 0,75 i 1 zł. Passepant. prócz urzęd. nieważne

## LUNA

Dziś i dni następnych

Największy film świata!

# NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN

Według słynnej powieści E. M. REMARQUE'a

Wytwórni: Universal Pictures Corporation

Ten gigantyczny epos, zaczerpnięty z prawdziwego życia, w całym bezmiarze rzeczywistości i potęgi umieszczenia telniony na filmie, żyć będzie wiecznie i jako film wywiera jeszcze większe wrażenie niż słowna powieść Remarque'a

Pocz. sean. o g. 3.30 pp, w niedz.  
sob. i święta o g. 12 w poł. Ceny  
niezwykle wysokiego nakładu  
dużo kosztów niepowyższone  
Passepant i wszelkie bilety  
ulgowo, premjowa i bezpłatne  
nieważne aż do odwołania  
Przedprz. biletów w kasie  
kino-teatru codz. od 12-2  
Uprasza się o przybywanie na  
wcześniejsze seanse, dla uniknięcia  
cia natłoku

Dźwiękowy Teatr  
Świątyni

## CASINO

Pocz. sensów w dniu  
powszed o godz. 4.30. W  
soboty i niedziele PO-  
RANKI od godz. 12 do  
3-ej po cenach najniż-  
szych 75 gr. i 1 zł.

Dziś i dni następnych  
Wielki film cyrkowy p.t.

## KARKOŁOMNE ZAKRĘTY

W roli głównej  
ulubienica  
narodów

## CLARA BOW i Richard ARLEN

Rewelacyjna nowość w technice kinematograficznej

Dla uprzyętnienia treści dialogi angielskie — zastąpione dialogami polskimi.

Arcyciekawa treść.

Fascynująca gra,

Emocjonujące momenty.

NADPROGRAM: Dodatek dźwiękowy i aktualności krajowe

URZĘDNIICY  
ROBOTNICZY!

PAMIĘ-  
TAJCIĘ, że

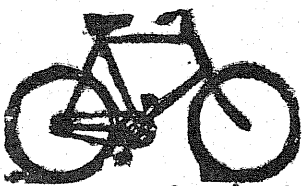
# MEBLE

gwarantowane po  
cenach konkuren-  
cyjnych kupicie  
tylko we firmie

**F. NASIELSKI** 2 RZGOWSKA 2  
Telefon 143-08

NA NAJDOGODNIEJSZYCH WARUNKACH  
UWAGA. Na składzie wielki wybór łożek metalowych, oraz  
i wyrobów tapicerskich

## ROWERY



znanych krajowych i za-  
granicznych firm po najniższych cenach polecają

**N. KOKOSZKO i B. BORYSEWICZ**

6-go SIERPNIA 3

Firma nagrodzona została pochwałą.

## GŁUCHOTA

uleczalna. Wynalazek Eu-  
fonia zademonstrowany spe-  
cjalistom. Usuwa przytępio-  
ny słuch, szum i szumie uszów.  
Liczne podziękowa-  
nia. Zadzajcie bezpłatnie  
pouczającej broszury. Ad-  
res: EUFONJA Liszki  
k. Krakowa

UWAGA! UWAGA!

Państwowi urzędnicy - czk:  
Na raty! Na sześciomle-  
sięczone spłaty!

obuwie, firanki kapy, wełniane  
i bawełniane towary, bielizna  
męska i damska, koldry, chodniki,  
dywany, torby, parasolki,  
białe towary i galanterijne  
poleca firma

KREDYT" Nawrot 15 i p

## Ważne dla Pp. Oficerów i Podof. Rezerwy

Krawiec wojskowy J. GRINER (egzyst. od r. 1902)  
11-go LISTOPADA (Konstantynowska) 68, parter  
w wykonu wszelkie roboty wojskowe najszybciej i na  
dokładniej po cenach i warunkach nader przystępnych

## J. Nowakowski

Piotrkowska 9

poleca obuwie, poleca  
ręcznej roboty — dziesięćkroć wytrzymałsze od  
zagranicznej reklamowanej tandety.

Wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dzie-  
ciniego po cenach konkurencyjnych.

Najlepszy odbiór na detektor

ma ten,  
kto kupuje komplet na Łódź i Raszyn

za zł. 25

w ZAKŁADZIE RADIO-ELEKTROTECHNICZNYM

**P. SZULC i S-ka**

Łódź, Andrzeja 9. Tel. 124-06

## Droga do Zdrowia!

Chorzy uzyskują zdrowie używając

# ZIOŁA LECZNICZE

Mag. E. WOLSKIEGO

**BILLOSA** leczy niezawodnie cierpienia wątroby i woreczka żółciowego, usuwają kamienie żółciowe

**DEGROSA** leczy nadmierną otyłość powodując prawidłową przemianę materii w organizmie

**GASTROSA** leczy chroniczną obstrukcję i wszelkie zaburzenia żołądkowe i kiszki, idealnie regulują trawienie i chronią od hemoroidów

**LARYNGOSA** leczy ból i stany zapalne (anginy, gardła, krtani, migdałów, zapalenia dziąseł i okostnej

**PASIVEROSA** usuwają bezsenność nerwową, idealnie regulują czynność serca i cały system nerwowy

**PULMOSA** leczy choroby płuc, Usuwają kaszel i zapalenie. Wzmocniają organizm przywracają apetyt

**REUMOSA** usuwają cierpienia reumatyczne, artretyczne i ischiasu.

**UROSA** leczy cierpienia nerek i pęcherza. Usuwają wszelkie niedomagania dróg moczowych.

Broszury wysyłamy bezpłatnie. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych

Przedstawiciel na m. Łódź i Wojew. Łódzkie

Skład apteczny M. WŁODAREK ŁÓDŹ, RZGOWSKA Nr 7, Tel. 151-03



Egzyst. od 1896 r.

**Łóżka meta lowe Materace** wszelkiego rodzaju **Wózki** dziecięce w największym wyborze po cenach znacznie niższych poleca: Najstarsza fabr. mebli żel. **J. B. Wołkowyski**

Skład fabryczny: Narutowicza 11 Telefon 137-70  
Uwaga! Wielki wybór wózków dziecięcych Mercedes

## Szewcy.

Najtaniej nabyć **skóry** w każdej ilości  
w Spółce Szewców  
PIOTRKOWSKA 79, —: AL. KOŚCIUSZKI 22  
Telefon 158-38  
Specjalność. detalicznie sprzedaż zelówek trwałych na wodę

Nr. spr. 1972

## Pozew edyktalny.

W sprawie o unieważnienie małżeństwa Teofila i Lidji z Niewieczerzałów małżonków Mundilów, na mocy decyzji Sądu Biskupiego, w dniu 27 kwietnia 1931 r. za padłej, wzywam Teofila Mundilę, z pobytu niewiadomego aby w dniu 23 maja 1931 r. o godzinie 10 przed południem stawił się osobiście, w charakterze pozwanego w Sądzie Biskupim w Łodzi (Ks. Skorupki 1), — pod zagrożeniem: że jeżeli wspomniany Mundil w terminie wyżej wyznaczonym nie stawi się, za nieposłusznego prawu (contumax) uznany zostanie i od wyroku, jaki po zaocznym przeprowadzeniu sprawy zapadnie, prawo apelacji służyć mu nie będzie.

Oficjal: Ks. Dr. Jan Bączek

Notariusz Sądu: Ks. Antoni Woroniecki

# Reklama to potęga

## Dr. med. Reicher powrócił

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych  
POŁUDNIOWA Nr. 28  
Tel. 201-93  
od 8—11 rano i od 5—9 wiecz.  
w niedzielę od 9—1 p.p.  
Dla niezamożnych ceny lecznicze

## Krawiec męski St. Gajda

KILINSKIEGO 216  
przyjmuje z własnych i powierzonych materiałów  
Robota pierwszorzędna.  
Ceny niższe

SKLEP KAZIMIERZ Zielonko  
AL. KOŚCIUSZKI 37  
poleca: pończochy jedwabne, fildecos skarpetki męskie, pończochy dziecięce reformy, rękawiczki wełniane swetry i pończochy  
Cena bardzo przystępna oraz przyjmuje pończochy do reparacji.

## Ogłoszenia drobne.

### Kupno i sprzedaż

AKŁAD Tapicersko-Stolarski przyjmuje wszelkie zamówienia, odświeżanie i wszelkie przeróbki oraz zakłada się firanki  
STEFAN GABAŁA NAWROT 8

PLACE NAD MORZEM po 2,500 — wpłata 500 zł  
Place pod Gdynią po 5,000 wpłata 2,000 zł. Parcela za Wejherowem 6 morgi roli z lasem 4,000 — wpłata 1,000 zł. reszta ceny kupna może pozostać na długie lata, sprzedaje Makowski, Wejherowo ul. Klasztorna 9, Pomorze,

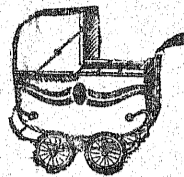
### Posady i prace

POTRZEBNI chłopcy do roznoszenia gazet. Wiadomość w administracji

POTRZEBNA młodsza pod ręczna do szycia ul. Wólczajska 75 m. 7 1

INTELIGENTNA osoba starsza poszukuje pracy jako gospodyni do jednej ew. dwóch osób Srebrzyńska 5 m. 3 2016

MŁODY człowiek. na poważnym stanowisku, pozna młodą, przystojną, zamożną i inteligentną panią, cel matrymonijalny. Łaskawe zgłoszenia, o ile możliwe z fotografiami, za których zwrot gwarantuję, kierować proszę do administracji pod „Wolne wieczory”



WOZKI dziecięce ŁÓŻKA metalowe MATERACE hygieniczne „PATENT” WYŻYMACZKI amer. UMYWALKI Na dogodnych warunkach w Fabrycz. Składzie „DOBROPOL”  
Łódź, Piotrkowska 73. tel. 158-61 w podwórzu

## NASIONA

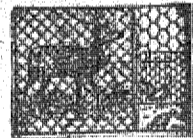
wszelkiej pierwszej jakości przytem narzędzia i przyrządy ogrodniczo-pszczelarskie, oraz nawozy i preparaty chemiczne dla celów ogrodnictwa, polecają SKŁADY

### L. Jasińskiego

prowadzone od 1870 r. w Łodzi, ul. Andrzejka 10  
Tel. 168-56  
w Łęczycy, Poznańska 30  
Tel. 125  
Cenniki na żąd. bezpłatnie

## Dr. Felks SKUSIEWICZ

ANDRZEJA 11  
Telefon 137-43  
Choroby skórne weneryczne i moczopięciowe  
godz. przyjęć: 9.30—11 rano i 5—7.30 popoł.



DRUCIANE Parkany, Placiki, tkaniny. Gazy miedz do filtrów „Rabitz” do robót betonowych we wszystkich metalach wyrabia i poleca RUDOLF JUNG  
Łódź, Wólczajska Nr. 151  
Telefon 138-97

## PRACOWNIA ORTOPEDYCZNA

istn. od roku 1886

## St. Lewińska

Łódź, ul. NAWROT 38-a

Wyrabia Pasy na największe i zastarzałe przepukliny brzucha, pępka pachwin u mężczyzn, kobiet i dzieci. Pasy brzuszne pooperacyjne, przeciw obwiłości — obniżeniu żołądka na czas ciąży i po ciąży specjalne z patentowanego bandażu „Elasta” podług wymagań figury. Prostotrymacze gorsety à la „HESSINGA” i inne. — Wkładki sprężynowe na płaskie stopy. Suspensorja. — Bandaż „Elasta” pat. przeciw żyłakom, gruczolom dla zreformowania i uszczuplenia zgrubiałej nogi.



CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr. zwyczajnie 14 gr., nekrologi 30 gr., komunikaty 25 gr. Wiersz milimetrowy lub jego miejsce Drobne ogłoszenia bezterminowe 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr. najmniejsze ogłoszenie 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Stronica przed tekstem i w tekście podzielona na 6, za tekstem na 10 łanów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 50 proc. drożej. Za terminowe wychozenie ogłoszeń adampn. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje, przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego zawiadomienia „Rozwój” można zamawiać w „Zgierzu” u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.